

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 1.

V Ljubljani, dné 2. januarija 1902.

Leto XV.

Naprej zastava Slave, Na boj junaška kri!

Na pragu novega leta stojimo. Ob koncu leta se delajo navadno računi in proračuni. Če hočemo narediti politični račun in proračun, pogledjmo nazaj v preteklost — pogledjmo naprej v prihodnost!

Za nami leži doba boja. Brezvestni liberalci zanesli so med nas, rodne brate, boj in sovraštvo. Nasprotstvo in sovraštvo med sosedmi, nasprotstvo in sovraštvo včasih celo v domači hiši. To je hudo — pa še ne najhujše. Liberalni brezvestneži zanesli so med nas tudi strup sovraštva zoper najsvetejše, kar imamo, zoper vero naših očetov — ter mlačnost nasproti narodnim čustvom. Poleg tega zanetili so pravi požar sovraštva zoper priprosto ljudstvo, zlasti proti kmetu. Izkoriščanje ljudskih žuljev na korist liberalni gospodi, zlasti brezsravno izkoriščanje kmeta — to je narodnogospodarski boj liberalcev. Gorje poštenemu kmetu, ki pri liberalni gospodi išče pravice in zaščite!

To je podoba ravnokar preteklega časa v naši domovini.

Ljudstvo se pa ni uklonilo liberalnemu nasilstvu. Vstalo je in ponosno dvignilo glavo za svoje prepričanje in svoj blagor: za sv. vero, za milo materino govorico in za svojo domačo hišo. Na čelu korakal je v prvih vrstah naš ponosni kmet. In prišlo

je do bitk, v katerih so liberalni nesramneži bili kruto tepeni. Dve glavni bitki ste se bili v dobi enega leta: državnozborske volitve meseca decembra leta 1900. in deželnozborske volitve zadnje jesen. Obakrat so liberalci dobili take klofute, da jih ne morejo pozabiti.

In dobili so jih od našega vrliga naroda, zlasti od kmeta. In zaslužili so jih — oni, ki kmetu niti kos kruha ne privoščijo, ki sramotijo naš pošteni narod pred svetom, ki nimajo vesti, ker ne priznavajo Kristusa in njegove cerkve!

Za nami leži torej doba bojov, a zmagnosnih bojov.

In kaj leži pred nami, kaj nam nudi prihodnost? Zopetne boje in — ako spolnimo svojo dolžnost — tudi zopetne zmage! Naprej zastava Slave, v boj junaška kri! Po božji previdnosti je tako urejeno, da le po boju in trpljenju pride človek do prave sreče, do pravega miru! Kristus je sam rekel, da je prinesel meč na svet in da bode radi Njega boj na svetu: boj za Njega, boj zoper Njega! Slovensko ljudstvo je v svoji ogromni večini v tem boju vsikdar storilo svojo dolžnost. Tako tudi v omenjenih dveh glavnih bitkah zadnje dobe. S tem pa ni še opravljeno. Bitke so dobljene, sovražnik je tepen — toda ni še vničen! A vničiti ga je treba, kakor vničimo strupeno kačo. Dobljena bitka je veliko vredna — še več je pa vredna do-

sledna izraba zmage. Takemu brez-sramnemu sovragu, kakršen je liberalizem, se ne sme dati niti trenutja počitka. Zaslodovati ga je treba v njegov brlog, zapoditi ga iz zadnje postojanke.

Izrabimo torej zmagi zadnjega leta! Kako to?

Zaženimo liberalce brezobzirno iz vseh javnih zastopov, torej posebno tudi iz občinskih odborov, iz šolskih svetov, cestnih odborov itd.

Zaženimo liberalne časopise iz vsake poštene hiše. Ven z „Slovenskim Narodom“, ven z „Rodoljubom“, ven z „Gorenjcem“, ven z Celjsko „Domovino“, ven z Malovrhovimi „Novicami“, ven z Goriško „Sočo“ in „Primorcem“, ven z Tržaško „Edinostjo“!

Noter v hišo pa s poštenimi krščanskimi listi: noter s „Slovincem“, noter z „Domoljubom“, noter s „Slovenskim listom“, noter z „Dolenjskimi Novicami“, noter s „Slovenskim Gospodarjem“ in „Našim domom“, noter z „Gorico“ in „Primorskim listom“!

Nedavno so v neki slovenski občini napravili krščansko zaroto: 100 fantov in deklet se je zarotilo, po svojih močeh delovati na to, da se liberalni časniki v vsej občini odpravijo in da pride v vsako hišo vsaj eden krščanski slovenski list. Posnemajmo ta izgled! Raztegnimo ono krščansko zaroto po vsej slovenski domovini!

Proč od vsacega društva, ki ni krščansko! Vstopajmo pa trumoma v krščanska društva, in ne strašimo se tudi kakih žrtev, če so s tem spojene. Bog jih bode obilo plačal! Posebno se združujmo v Marijinih družbah. Nič sovražnika tako ne slabi, nam pa toliko ne koristi, kakor posebno češčenje Matere našega Izveličarja. Združujmo se pa tudi v političnih društvih. Sleherni zavedni katoliško-narodni mož naj vstopi v kako krščansko politično društvo. Ta društva naj bodejo pravi izraz ljudske volje in ljudske moči v javnem življenju. Tako društvo veliko premore v prilog ljudstvu, če se ga ljudstvo v resnici oklene.

Združujmo se nadalje v gospodarskih društvih. V združenju je moč, zlasti na gospodarskem polju. Če se vsi kmetje gospodarski združijo, potem jih liberalci ne

bodo mogli več izkoriščati. Potem hitro opeša moč liberalcev.

V obče: držimo se vseh onih šest resnic, ki so se povdarjale v našem zadnjem listu! Potem bode vse po sreči šlo in sovražnik bode pobit, vničen!

Pa še nekaj moramo storiti. In tega se posebno držimo. Izvolili smo v zmagonosnih bitkah poslance v državni in deželni zbor. Podpirajmo jih in nadalje s svojim zaupanjem! Naši prosto izvoljeni poslanci nimajo nobene posebne oblasti. Njih moč obstoja le v zaupanju ljudstva in v ničemur drugem. Močni so, če morejo reči, da uživajo zaupanje ljudstva, da narod stoji za njimi. Brez moči so, če tega ne morejo trditi.

Zato nam vleva naš lastni blagor, da spremljamo z zaupanjem korake naših katoliško-narodnih poslancev v državnem in deželnem zboru **in da jim to zaupanje tudi pri vsaki priliki javno izrazimo.** Vlada in nasprotne stranke naj vedo, da ljudstvo svojim katoliško-narodnim poslancem in **samo njim** zaupa. Zato naj se ob vsakem važnem koraku naših poslancev na javnih shodih in v občinskih odborih glasno odbravajo njihova dejanja! Na shode, katere prirejajo naši poslanci, pa hitimo vedno v ogromnem številu in kažimo na teh shodih z glasnim odobravanjem, da jim popolnoma zaupamo. Tako bomo povzdignili ugled naših poslancev in to je največega pomena za nas, kajti kadar od vlade kaj potrebujemo ali zahtevamo, se obrnemo do nje po poslancih in čim večji ugled imajo ti, tem več so v stanu doseči!

Posebne pomena je to gledé na razmere v kranjskem deželnem zboru. Ogromna večina ljudstva volila je katoliško-narodne poslance. Kljub temu ti nimajo večine v deželnem zboru, ker je volivni red, katerega so pred blizo 40 leti skovali liberalci — ko se kmet žalibog še ni brigal za svoje pravice — krivičen. Liberalci so kmeta nesramno ogoljufali.

Tako je prišlo, da so katoliško-narodni poslanci, ki so večinoma kmetški poslanci, v našem deželnem zboru v manjšini. Zato pa tudi naš deželni zbor za kmeta nič dobrega ni storil, ali vsaj ne veliko.

Katoliško-narodni poslanci pa se popolnoma zavedajo, da oni edini zastopajo slovensko ljudstvo na Kranjskem in nobena

druga stranka. Zavedajo se svoje dolžnosti. Zato morajo nastopiti odločno in brezobzirno. Ako se našemu kmetu ne da, kar mu gre, mora priti v deželni zbor do hudih bojov, kakršnih ta zbor še ni videl. In ti boji morajo trajati toliko časa, da pride kmet do primerne veljave. Boj se mora izvojevati in sicer zmagonosno. To je britka in težavna naloga naših poslancev — in izvršiti jo morejo srečno le tedaj, če jih spremlja popolno zaupanje ljudstva in čel ljudstvo to zaupanje tudi javno in glasno kaže. Vlada in druge stranke ne smejo biti niti trenotek v dvomu, da imajo opraviti z ogromno večino ljudstva, ko se bojujejo s katoliško-narodnimi poslanci. To bode dalo našim poslancem **nepremagljivo moč** in zmagalo bode ljudstvo, zmagal bode enkrat kmet!

Po boju do zmage in sreče! To bodi naše geslo tudi v novem letu. Ne strašimo se nobenega boja, nobene težave, nobene bridkosti, ki je neizogibno spojena z vsakim bojem: Pogumno in neustrašeno sledimo tudi v novem letu stari zmagonosni katoliško-narodni zastavi v nove boje, v nove bridkosti, pa tudi v nove zmage. Zavedajmo se, da smo to dolžni našemu Bogu, ki pogum in bridkost za dobro stvar plačuje, lenobo in bojazljivost pa kaznuje. Zavedajmo se, da bojazljivost ni lastnost našega naroda, katerega sinovi so se odlikovali na vseh bojnih poljih „za križ sveti in svobodo zlato“ ter za čast in slavo naše Avstrije. Zavedajmo se, da se gre za čast in svobodo našega naroda. Zavedajmo se, da se gre za čast in obstanek naše domače hiše; da se gre za to, priboriti kmetu pravice, katere se mu po krivici odtegujejo, da se gre za to, kmetu dati nazaj, kar se mu je v prilog liberalcem vzelo. Zavedajmo se, da tako, kakor je sedaj, kmet obstati ne more, da mora postati drugače, da pa je to le mogoče potom neizogibnega boja, ki zahteva tudi marsikatero žrtev. Zavedajmo se pa tudi, da bode v tem boju brez vsacega dvoma zmaga na strani kmeta, ako bode zedinjen in z zaupanjem sledil svojim krščanskim voditeljem. Spremljal bode ljudstvo, boreče se za dobro, pošteno stvar, blagoslov Božji, na katerem je vse ležeče! Torej, geslo v novem letu bodi:

**Naprej zastava slave,
Na boj junaška kri!**

Kmetijske zadruge.

Kar so ptiču peruti, ribi plavuti, to je za kmečki in obrtniški stran trdna, splošna organizacija. V edinosti je moč, z združenimi močmi morejo delavski stanovi braniti svoje koristi v neizprosni in krutem boju za svoj obstanek. Velikanska konkurenca in veliki kapital sta od dne do dne nevarnejša obstanku kmeta kakor tudi obrtnika. Mi živimo v času železnic, brzojava, telefona, naglih parnikov, strojev, sploh v dobi velikega napredka. Vse te iznajdbe človeškega duha pa si more izrabiti in izkoristiti le tisti, ki ima denar na razpolago. Kako naj si omisli obrtnik ali kmet razne stroje, s katerimi bi si olajšal, a tudi pospešil delo in znižal svoje stroške za izdelke in pridelke, ako ima prazne roke, ako se mu za pečko oglasa lakota, pod oknom pa raste praprota? Torej združiti je treba posamezne razdrobljene moči, da so močna armada, oborožena s samozavestjo, v boju za svoje pravice, v obrambi za svoje koristi.

Doslej so bili več ali manj organizovani ali združeni v zadrugah ali društvih že vsi stanovi, le kmečki stan je bil prepuščen samemu sebi. Bila so društva, kakor n. pr. razne družbe, kulturni sveti itd., ki so doslej delovala v prosoh in probujo kmečkega stanu, toda, koliko je kmetov, ki niso mogli ali hoteli biti člani raznih takih društev.

Zato so že leta in leta razni prijatelji kmečkega stanu, kakor zavednejši kmetje sami zahtevali, naj državni zbor sklene zakon, ki bode združil vse kmečke posestnike v zadruge. Skoraj deset let se je delal in koval tak zakon. Prejšnje vlade so petkrat predložile državnemu zboru načrt zakona, ali poslanska zbornica je vsak načrt zavrnila kot preobsežen ali kot pomanjkljiv in neumestni. Od leta 1897 do letošnje spomladi pa državni zbor vsled obstrukcije itak ničesar ni storil.

Letos je vlada že šestič predložila nov načrt zakona. Poljedelski odsek poslanske zbornice je letos spomladi več časa razpravljal in popravljal vladno predlogo in meseca junija dovršil svoje delo. Poročevalcem za zbornico je bil izvoljen slovenski poslanec **Povše**, ki si je pridobil mnogo zaslug pri tem delu.

Na vrsto pa je v zbornici prišlo to vprašanje šele koncem meseca novembra.

Poslanska zbornica pa je dne 18. dec. tudi v tretjem branju odobrila načrt zakona. Stanovske kmetijske zadruge se bodo osnovala po občinah, sodnih okrajih in deželah. Član bode moral biti vsak kmečki posestnik. Deželni zbori pa bodo določili, kako naj se sestavijo posamezni odbori, za občinske krajne in deželne zadruge. Beželni zbori bodo imeli

tudi pravico določiti, kako visoke priklade na zemljiški davek se bodo imele pobirati za razne troške pri ustanovitvi in upravi zadrug.

Ravno ta določba pa utegne oplašiti marsikaterega kmečkega posestnika. Zato je slovenski poslanec dr. Žitnik v dogovoru s svojimi tovariši predlagal, da mora država dovoliti 4 milijone kron za pokritje ustanovnih troškov. Dalje je predlagal, da naj država in dežela vsako leto dovolita primerno podporo za redne letne troške za upravo. Ta predlog pa žal ni dobil večine v zbornici, ker se je vlada odločno uprla. Vlada je sicer obljubila, da bode vedno podpirala to potrebno napravo, toda za sedaj si ne da vezati rok.

V istem smislu sta govorila tudi slovenska poslanca Pfeifer in vitez Berks. Končno je bila vsprejeta resolucija poslanca Žitnika, da vlada za leto 1903 v državni proračun postavi primerno svoto v podporo zadrugam.

Poslanec Žičkar pa je predlagal, da se v raznih deželah, koder bivata dve ali več narodnosti, za vsako narodnost ustanove posebne deželne zadruge. Toda tudi ta predlog je večina zavrgla. Še češki in poljski poslanci so Slovence pustili na cedilu.

„Domoljubu“ za novo leto.

Bod' pozdravljen „Domoljub“,
mi prijatelj vedno ljub!
Redno boš me obiskaval,
celo leto podučaval,
me zabaval, radostil,
vedno v dobrem me bodril.
O le širi v novem leti
se po daljnem, širnem sveti,
širi se po domovini
v blagor starim in mladini!
Liberalci se jezé,
žugajo ti in grozé,
ker resnice prapor dvigaš
Za njih jezo se ne brigaš,
svojo pot pogumno hodiš.
k pravi sreči narod vodiš!
„Domoljub“ le tak ostani,
krepko nam svetinje brani,
v novem letu stari bodi,
in priljubljen boš povsodi!

Munica K., kmečko dekle.

Listek.

Jezuškov odgovor.

(Po Hatterju priredil Lovro.)

1. Dva bolnika.

Zunaj je pihala ledeno mrzla burja in žvižgala okoli oglov slabo razsvetljene sobice. Notri je ležala na snažni postelji mlada deklica, bolna in blede; poleg postelje je sedel njen oče. Bil je bogat trgovec v mestu in se je imenoval Klemen. Blandina, bolna deklica, je bila njegov edini otrok. Bolestno je zrl na bolnega ljubčka ter željno pričakoval, da bi vendar enkrat sklenila trepalnice ter bi okrepčujoč spanec pobožal njene trudne oči. Toda otrok je nemirno prekladal glavico na mehkem vzglavju, kakor bi iskal prostorčka, kjer bi za trenutek našel zaželjeno nega pokoja

»Oče« — izpregovori sedaj deklica s slabim glasom — »oče, jaz se bojim. Ali slišite kako žvižga burja in siplje sneg na okna?«

»Le miruj, dete; bodi tiho, dete moje; jutri bo lepo vreme. Le brez skrbi zaspi.«

»Oče, spati ne morem; sem hudo bolna.«

Te besede so kakor nož rezale očetovo srce. Klemen prime Blandino za roko, ki je bela kakor vosek; pritisne jo na svoje ustnice in se sklone čez otroka, da bi ob njegovi ljubezni pozabila na svoje bolečine.

Že več noči Blandina ni spala. Zaradi bolečin v prsih, katere je podedovala po nedavno umrli materi, je morala že dalj časa ostati v postelji. Hud kašelj jo je nadlegoval neprenehoma ter ji napravljaj silne bolečine v grlu in v prsih.

Oče je skrbno čul ob postelji; saj je bila Blandina njegovo edino dete. V obraz je bila popolnoma podobna materi, zato jo je oče imel še rajši. Poklical je najbolj sloveče zdravnike; rad bi jim bil dal polovico svojega imetja, samo, da bi mu bili ozdravili Blandino. Toda bilo je vse zastonj.

Nekaj dni sem se je bolezen še shujšala. Obledela lica so dobivala vedno bolj svinčeno barvo — gotovo znamenje, da smrtna ura ni več daleč. Zato se oče ni več umaknil od njenega ležišča. Vsakdanja opravila niso imela nobene privlačnosti več zanj; le to si je prizadeval z vsemi močmi, kako podaljšati vsaj za trenutek njeno življenje. Odpoditi smrt od svojega otroka, ta skrb, ta želja ga je popolnoma prevzela, izpremenila in izpolnila

Tako je žalostno sedel brez nade poleg bolniške postelje. Tolažbe zanj ni imela več nobena misel. Zamrl je v njem zadnji žarek upanja; kajti žal, oče bolne deklice je bil tudi sam hudo bolan, hudo bolan v srcu in na duši: zapravljen je vero in ž njo vred izgubil zaupanje v dobrotljivo previdnost božjo.

Že veliko let se je izogibal katoliške cerkve. Njegova opravila v trgovini, naraščanje imetja, uživanje posvetnega veselja, to je bilo vse, kar je polnilo njegovo življenje; drugega ni poznal. Tako je vera zamrla v njegovi duši; postal je uboga, izgubljena ovčica!

Bil je že precej v letih; njegovo nadepolno, pobožno, verno ženo mu je nedavno vzela smrt. Toda ta nezgoda ga še ni pripeljala nazaj k Bogu. Sedaj je Gospod drugič trkal na vrata njegove duše, ko mu je z otrokovo boleznijo žugal odtegniti zadnje veselje na zemlji — ljubljeno hčerko Blandino.

2. Božične jaslice.

Dolgo je sedel oče Klemen molče ob Blandinini postelji. Stenska ura je naznanila enajsto uro ponoči.

Tedaj naenkrat zabrne zvonovi iz mestnega stolpa. Slovesnomogočno so doneli njih glasovi v skrivnostnomirno ozračje svete noči. Burja je za trenutek prenehala, le posamezne snežinke so še sipale na zemljo ter se v pouličnih svetilk svetlobi lesketale, kakor drobni biserčki. Polagoma se je slovesno zvonjenje zgubljalo v daljavi. Zakaj zvonjenje? Bronasti znaniki so oznanjali svetu vesel dogodek, rojstvo Jezuškov v tihi, sveti noči.

Glas zvonov so ljudje čuli in razumeli. Celo po najbolj samotnih ulicah so se jela svetliti okna; nočna tema se je umaknila svetlobi, ki je kazala vernikom skozi ulice pot v hišo božjo.

Tudi v žalostno Blandinino sobico je prodril slovesni glas zvonov. Bolna deklica se je malce vzklonila in se z nepopisno ljubečim pogledom ozrla na očeta.

»Oče, ali slišate?« pravi tiho smehljaje se.

»Seveda, ljubo dete! Kaj ne, zvonovi ti ne pusté spati?«

»O ne, tisto ne!« Pri teh besedah pokaže deklica z ročico na prsi, kjer jo je mučila neznozna vročina. Hotela je povedati s tem, da zaradi one vročine ne more spati. Potem pa s slabim glasom nadaljuje:

»Pred enim letom, — tedaj pa nisem bila bolna. Veter ni tako pihal in razgrajal, kakor danes. In mamica še tudi niso odpotovali v nebesa. O, tisti dan je bilo lepo, oče, kako lepo!«

Za trenutek zapre oči, kakor bi si hotela v domišljiji postaviti še enkrat pred duhovne oči živo podobo tistega večera. Potem zopet nadaljuje:

»Zjutraj so mama zgodaj vstali; dekla Tereza me je morala napraviti, da sva šli vun. Bila sem tako vesela. In vendar je hudo snežilo. Tereza me je vzela v naročje in me je nesla v cerkev. Oče, to je bilo lepo! Toliko, toliko lučic in cvetja okrog jaslic! Vsi zvonovi so zvonili kakor sedaj, in cerkev je bila polna ljudi. Mama in Tereza sta šli vedno bolj naprej. Prav spredaj pri altarju so mi pokazali mama čisto majhno Dete, ležeče na slami. Bilo je tako ljubko, tako ljubko, gledalo me je in se smehljalo. Od takrat sem ga imela tako rada . . . Oj, kako želim, videti ga še enkrat!«

»To je sedaj pač nemogoče, ljubo dete«, je dejal oče Klemen. »Ali ne slišiš, kako zopet tuli veter?«

»Saj je tudi preteklo leto snežilo.«

»Seve, pa ti takrat nisi bila bolna.«

»To je že res«, odvrne Blandina, postane še bolj žalostna in pomolči nekaj časa. Zvonovi so tudi obmolknili. Potem nadaljuje:

»Oče! Jaz bi prav rada vedela, če je Jezušek tudi letos v cerkvi, ali ne.«

»Gotovo je še tam.«

»Odkod veste to?«

»No, saj je brez dvoma vsako leto tam.«

»Ali ste ga videli?«

»Da, pa že pred veliko leti.«

»Jaz sem pretečeno leto pri Jezušku mislila tudi na vas, oče!«

»Tako! Zakaj pa?«

»Mama so mi rekli, naj mislim na vas, da bi tudi vi prišli tje in videli Jezuška in toliko, toliko lučic in vencev in se veselili. To sem povedala tudi Detetu.«

Blandina ni zapazila, kako se je pri poslednjih besedah očetovo čelo za trenutek zresnilo in so oči nemirno hitele v daljavo, kakor bi nečesa iskale. Cutila je le, kako je očetova roka njeno prisrčneje stisnila, kot bi bila to iskrena zahvala za molitev, in kako jo je potem oče hitro spustil za roko ter si potegnul čez oči, kakor bi hotel zatajiti solzo, ki je silila v oko.

Tu Blandina sklene svoje ročice, pogleda očetu prisrčno proseče v oči in pravi: »Oj, če bi bili vi pač tako prijazni!«

»Kaj bi rada, dete moje?« vpraša oče. »Le hitro povej!«

»Oj, če bi bili vi tako dobri, da bi šli v cerkev in mi povedali, če Dete še leži ondi na slami in če je še toliko lučic in cvetic okrog njega.«

»Bi že šel, pa te ne morem pustiti same. Kdo te bo tako skrbno čuval kot tvoj oče?«

»Oj, le kar Terezo pokličite!« prasi otrok dalje.

»Ali bi se ti dobro zdelo?«

»O, kako dobro, oče. Mama so rekli, da se vidi Jezuska samo enkrat v letu tamkaj.«

»No dobro, bom pa jutri, ko se naredi dan, šel tje.«

Tu Blandina zopet žalostno povesi glavico in začne bridko jokati, ker oče ni hotel iti takoj.

»Razvajeno dete«, pravi oče, jo poljubi in pobožja po licu in čelu. »Bodi mirna! Ti torej hočeš, da grem sedaj takoj?«

Oče Klemen potegne za zvonec; Tereza preplašena prihiti v sobo.

»Ostani tukaj pri Blandini«, pravi na kratko, »jaz bom kmalu zopet tu.«

»O, kako ste dobri!« zakliče veselo deklica, prime z obema rokama očeta za roko, in mu jo hvaležno poljubi. »O, kako ste dobri, oče!«

Oče Klemen je šel. — Tereza je sedla na njegovo posteljo poleg postelje. Preteklo je komaj nekaj tronutkov, in Blandina je zatisnila trudne oči; čez več dni jo je zopet enkrat objel rahel spanec. Bog blagoslovi tvoje spanje in angel varih naj ti dahne lepe sanje v mehko dušo, ubogo dete. (Konec. prih.)

K nam in mimo nas.

(† Josipa Benkoviča spominu posvečuje Komenčan.)

»Zgodaj je končal, pa je izpolnil veliko let. Modr. 6-4-13.

Bilo je lepega popoldne v začetku septembra l. 1899. Komenčani smo tožnega srca spremili odhajajočega kaplana velečastitega g. Fika. Še isti dan smo se nadejali novega. In res, ko smo se vrnili nazaj, je že bil pri nas g. Josip Benkovič. Kakor so klicali Francozi, kadar jim je umrl kralj in takoj za njim nastopil drugi: »Kralj je mrtev, živijo kralji!« tako smo govorili tudi mi: »Kaplan so šli, živijo kaplani!«

Prišel je k nam g. Benkovič. Želel si je vtrditi zdravje, iskal je miru.

Mirno je že urejeval svoje knjige, ko smo stopili k njemu, ga pozdravili in se opravičevali, da je moral priti brez vsakega sprejema, da nas ni bilo doma, ko je prišel. »Meni se še le dobro zdi, da sem tako tiho prišel«, je prijazno odgovoril. »Kaj bo čast? Jo li zaslužim? Ne nam, Gospod, ampak svojemu imenu daj čast.«

Iz nas je govoril posvetni duh, iz njega je govoril duh ponižnosti, duh zatajevanja. Mi smo mislili, da ga mora to boleti, da je želel, da bi ga kolikor mogoče slovesno sprejeli; sodili smo s posvetnega stališča, on je gledal višje, on je sodil s stališča krščanskega. Tedaj smo prvič videli, kako sebe vedno pozablja, kako misli, skrbi samo za druge. Tedaj smo videli, kako mora človek zataje-

vati svoj lastni »jaz« ter se žrtvovati za druge. Videl smo pri njem v dejanju to, česar naša doba ne pozna, kar duhu našega časa tako manjka: nesebično ljubezen. In to smo imeli priliko opazovati pri njem ves čas, kar je bil pri nas. On se je ravnal po besedah, ki jih je izgovoril pri vstopu v duhovniški stan: »Gospod je del mojega deleža in moje kupe on je, ki mi bo dal nazaj moj delež.«

Rodil se je Josip Benkovič 25. februarja 1869 pri Tomanu v Kamniku. Krasota rojstvenega kraja, pripovedke in zgodovinski dogodki, ki so vezani s Kamnikom, preostanki iz starodavnih časov, ki se še vidijo ondi, vse to je močno vplivalo na njegovo mehko, vzprejemljivo dušo ter vtisnilo značaj njegovemu celemu življenju. Na njegovo duševno narobrazbo je poleg matere, ki ga je že v zorni mladosti nagibala k iskreni pobožnosti, posebno vplivala tudi stara hišna dekla, ki ga je učila moliti, pripovedovala mične zgodbe, ki so prepajale njegovo dušo z lepimi mislimi.

V prve šole je hodil doma k oo. frančiškankam, katerih se je vselej s hvaležnim srcem spominjal. Prav verjetno je, da je že takrat vzklila v njem želja po tihi celici. Iz te je pognalo navdušenje za redovno življenje sploh, navdušenje, ki je rastle od leta do leta ter ga nazadnje za nekaj časa res tudi privedlo v samostan. Na srednje šole je šel v Ljubljano, kjer je bil v tretjo šolo sprejet v Alojzijevišče. Že takrat je bil precej slaboten, a vendar priden in delaven kot bučelica. Bil je rahločuten in rad bolj tih, a vendar v družbi vesel, šaljiv. Neke gotove resnobe nikoli ni izgubil in nič mu ni bilo tako zoprno, kot tista dijaška lahkomišelnost in razposajenost, ki dostikrat rada prestopi prave meje. In tak je ostal Benkovič vse življenje.

Leta 1888. je stopil v ljubljansko semenišče. Ondi se je poleg bogoslovnih študij in onih znamenosti, ki so s temi v zvezi, rad pečal s slovenskim slovstvom in domačo zgodovino. Kot duhovnik je šel najpreje v Dobrniče, odtam pa za kapiteljskega vikarja v Novo mesto, kjer je ostal štiri leta in prvič posegel v politiko. A dasi mu je to dopuščala njegova nadarjenost in duhovitost, vendar zaradi svojega rahlega zdravja ni hotel ostati v političnem življenju. Ko se je nekaj časa v domačem mestu zdravil, so ga poslali v Naklo. Jeseni 1897. je prišel za duhovnega vodnika v Alojzijevišče in čez dve leti na zadnjo službo k nam v Komendo. Zaželel si je tihega kraja, kjer bi nemoten opravljal svojo duhovno pastirsko službo, zraven pa živel vedi in znanstvu. In težko bi bilo dobiti duhovnika, ki bi bolj jasno in natanko imel v vsakem slučaju pred seboj vzor dobrega duhovnika: delati vse le za čast božjo in zveličanje izročeni mu ovčic. Imel je ono

požrtvovalno ljubezen, ki skrbi le za to, da se Bogu skazuje dolžna čast in da si pri tem ljudje zaslužijo večno srečo; samega sebe je navadno čisto pozabil. Ravnal je po besedah, ki jih je rad proti drugim poudarjal: »Če pri vsem iščeš Jezusa, boš Jezusa našel; če iščeš samega sebe, boš tudi samega sebe našel, a v svojo nesrečo.« Vedel je, da gledé na svoje rahlo zdravje stori preveč; toda vedel je tudi, da telesno zdravje, darovano in zgubljeno za čast božjo, prinese stoternih sadov. V svojem neumornem delovanju je bil podoben luči, ki použiva sama sebe da služi, sveti drugim; bil je enak kadilu, ki sebe ukončuje, ko daje vonjavo okolici, ko razširja prijeten duh drugim okrog sebe.

Kje je zajemal moč, kje se je učil takega življenja? Učil se je od Njega, ki pravi: »Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen«; moč lje vedno dobival od Onega, v katerem vse premoremo. Pred tabernakel je velikokrat in z največjim veseljem hodil v avdijenco k svojemu najvišjemu Gospodu; čez vse je ljubil kraj, kjer prebiva božje veličastvo.

Ker je sam tako pridno hodil v šolo k božjemu Srcu, zato je bil potem lahko dober učitelj drugim. Kar je storil pri nas za prenovitev in okrepitev notranjega verskega življenja, to ve le Bog, ki mu je za to že pravičen plačnik. Mi nismo sposobni spoznati in ceniti to, le hvaležni smo lahko in moramo biti nebesom, da so nam takega moža poslala.

Mi bi ga bili dolgo radi imeli. Toda gnalo ga je v samostan. Bil je sicer pri nas »tako srečen, vesel in zadovoljen, kakor še nikjer,« a ostati mu vendar ni dalo, da si je čutil, da njegovo zdravje ni za ostro redovno življenje, se vendar ni mogel otrestiti žive želje po samostanski celici. In zapustil nas je.

In tri mesece potem — bilo je v petek 8. novembra 1901 — je šel mimo nas v — večnost. Cistercijani v Stičini so ga sprejeli, ga preoblekli in mu dali ime: brat Bernard. Samo do tje ga je pripeljala volja božja. Kakor je Mojzes samo pogledal v obljubljeno deželo in mu vanjo priti in v njej prebivati ni bilo dovoljeno, skoro enako se je zgodilo z Benkovičem. Zaradi bolehnosti je moral samostan zapustiti; šel je k Mariji v mično Velesovo. Ondi je zatisnil trudne oči z željo, naj ga k pokoju položé v Kamniku. Dejali so krsto na voz in ga peljali v rojstveni kraj. In zvonilo je po vseh cerkvah ob poti iz Velesovega v Kamnik, ljudje pa so prihajali iz hiš in se zbirali ob cesti in kleče molili za pokoj rajnega. Peljali so ga tudi skozi našo faro. Slovesno-otožno so zapeli naši komenski zvonovi, ko se je voz s truplom pemikal proti farni cerkvi in pri kapelici sv. Petra nekaj korakov pred cerkvijo obstal

za trenutek. Jelite, kdo bi si bil to mislil? Na tak način in tako kmalu gotovo nihče ne. A zgodilo se je. V tesni rakvi je hladno mirovalo srce, ki se je toliko trudilo, toliko skrbelo za naš blagor. Sedaj je našlo mir, ki ga je na svetu zastoj iskalo. Človeško srce je nemirno, dokler ne počiva v Bogu. Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjejo, odslej naj počivajo od svojega truda, zakaj njih dela gredo za njimi.

Zadnje slovo mu je ginljivo klicala s solzami očen šolska mladina, vdana, hvaležna njemu, ki jo je tako ljubil, s toliko ljubeznijo odgajal. Marijina družba, za katero je toliko časa in truda posvetil, kateri je bil tako vnet in dober vodnik, ga je spremila k grobu, kjer se je potočila marsikaka solza za blagim duhovnim očetom.

Tako nam Bog pošilja svoje apostole, pošilja može, ki naj nas vodijo na potu k večnemu domovju. Pošlje nam jih in zopet vzame, ko jih pokliče k sebi po zaslužno plačilo. Naj bi njih trud in apostolsko delo med nami ne bilo zastoj! O, da bi mi ne bili ljudstvo, ki je to videlo, pa ne umelo in si ne k srcu vzelo, ampak je videlo in zaničevalo Gospoda. Zato naj bi razumeli in si k srcu vzeli tihi in molčeči opomin: prišel sem k vam, da vam pokažem, kam moramo iti, sedaj grem mimo vas tje gor, kamor pridete za menoj, če bote ravnali po mojih naukih. Naj bi ta opomin ne ostal tih in molčeč, ampak naj bi glasno govoril v naših hvaležnih srcih!

Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjô; odslej počijejo od svojega truda, ker njih dela gredo za njimi.

Politični razgled.

Deželni sbori so bili sklicani s cesarskim pismom h kratkemu zasedanju: gorenjeavstrijski, solnograški, moravski, sleški in goriški na 27., češki, gališki in štajerski na 28., nižjeavstrijski in kranjski na 30. decembra.

Gosposka zbornica je rešila 20 dec. proračunski provizorij, več drugih manjših zakonskih osnov ter je odkazala zakone o diurnistih, avskultantih in kmetijskih zadrugah dotičnim komisijam. Na skrajno neosnovane napade židovskih liberalcev in prusaških vsenemcev v znani kongregacijski razpravi v dunajski poslanski zbornici je odgovarjal jako temeljito v zadnji seji gosposke zbornice član prelat Zschokke. Na podlagi neovrgljive statistike je dokazal, da so povsem neosnovane trditve nasprotnikov krščanstva, da bi bila Avstrija preplavljena z redovi. Navajal je besede umrlega nemškega državnika Windhorsta: »Redovi katoliške cerkve so cvet katoliškega duha in življenja, ki donašajo, če se jih goji in v razvoju pospešuje, neprecenljivih sadov za vse katoliško prebivavstvo«.

O kmetijskih zadrugah so bile v poslanski zbornici razprave mirne in resne. Le to je škoda, da so posamezni poslanci imeli toliko pomislekov in želja, da so obveljali nekateri preminjevalni predlogi, ki dobri stvari in namenu, kateremu služi ta zakon, več škodijo, nego koristijo. Zakon je bil sprejet v tretjem branju. Po njegovem sprejetju so mnogoštevilni poslanci raznih strank čestitali poročevalcu **Povšet**u. — Dne 18. decembra so bili poslanci dr. Šusteršič, Povše in dr. Žitnik v avdijenci pri poljedelskem ministru Giovanelliju in so mu izročili želje sodarjev in lesnih delavcev v Idriji in okolici. V imenu vseh katol. narodnih poslancev je deputacija prosila poljedelskega ministra, da bi se oziral na označene želje. Umevno je, da minister k vsem točkam ni takoj pritrđil, vendar je pa obljubil, da bode pazno proučil zahtevo in jim po možnosti ugodil. — Rešena sta tudi zakona glede diurnistov in avskultantov. Božične počitnice za državni zbor so se začele 19. decembra in bodo trajale do 20. jan. Proračunski odsek se že snide 8. januarja. Prej pa bodo predposvetovanja o češko-nemški spravi, ki se pa menda še preje razbije, predno se prične. Glasovi o položaju so še vedno neugodni. Vse se vprašuje, kaj se zgodi z zbornico in ustavo. Zanesljivega odgovora nihče ne ve. Gotovo je le toliko, da dr. Koerber uživa zaupanje vladarjevo, da je prepričan o nesposobnosti zbornični za važnejše delo in da je to svoje mneje brez ovinkov razodel cesarju. Kaj bi dobili mesto sedanje zbornice, nihče ne ve; trdi se z vso gotovostjo, da do absolutizma ne pridemo, če bi se tudi ustavila sedanja ustava. Državni zbor je živel nad 30 let ob krivici, zatiranju ravnopravnosti in ob žuljih nižjih stanov. Na stara leta je postal blazen, da je izkušal že samega sebe požreti. Prišel je tako daleč, da živeti ne more, umreti se pa tudi boji. Dr. Koerber mu je parkrat z resnimi besedami siloma vlil moči v premrle ude, pa le ne gre in ne gre. Predsednik mu je 18. dec. ob 7. uri zvečer voščil vesel Božič in boljše novo leto, a kdo ve, če okreva, ali ga bo treba zagrebsti.

Novi avstrijski carinski tarif pride pred državni zbor šele letošnjo jesen. Vlada je računala, da se bo zbornica pečala z njim že spomladi, ker je upala, da se proračun reši pred božičnimi prazniki. Ker se to ni izpolnilo, se premeni v tem oziru ves vladin načrt.

Pravosodni minister je načeloma priznal veljavnost izpitov zagrebškega vseučilišča tudi za tostransko državno polovico. — Ustanovitvi laškega vseučilišča je, kakor poroča »Slovo Polskije«, vlada odločno nasprotna; pripravljena pa je na vseučilišču v Inomostu napraviti nekaj stolic v laškem jeziku. — Boj za mandat, ki ga je bil odložil Wolf, bo jako hud, ker je pri deželnozbornskih volitvah v Wolfovem volivnem okraju zmagal liberalci prof. Bachsmann, ki tudi v državni zbor kandidira proti Wolfu. Ta kandidira kot samostojen kandidat, in ne na program vsenemške zveze. — 20. dec. so bile razpuščene vse avstrijske trgovinske in obrtne zbornice; v teku prihodnjih treh mesecev se vrše na podlagi novega volivnega reda nove volitve.

Na Hrvaškem se je ustanovila poljedelska banka. Biskup Strossmayer in zagrebški kapitelj sta podpisala delnic vsak za stotisoč kron, nadškof za-

grebški pa za petdeset tisoč. Listi priznavajo, da gre za to ustanovitev prva zasluga katoliškim duhovnikom. — Dosedanji predsednik hrvaške stranke prava dr. Frank je odložil predsedništvo in naznanil tudi ipstop iz vodstva stranke in od vodstva strankinega glasila »Hrvatsko Pravo«.

Glede dvoboja so dobili avstroogrski častniki tajen ukaz, ki ima namen omejiti zlorabo tega sredstva proti razžaljenju časti. Preden si častniki napovedo dvoboj v takih slučajih, morajo obvestiti o svoji zadevi poveljništvo svojega polka. To bo odločevalo, ali naj se vrši dvoboj, ali ne; v slučaju dejanske razžalitve bo lahko samo klicalo razžalitelja pred sodišče. Na ta način je pač nekoliko pomagano; odpravili pa bi dvoboj le tedaj, če bi ga naravnost prepovedali.

Svetca je dobila katoliškega predsednika. Zvezni svet je namreč izvolil svojim predsednikom za leto 1902 katoliškokonservativnega svetnika Zempa, zastopnika kantona Luzern.

Italijanska vlada je zbornici predložila zakonski načrt, ki določuje, da se z a k o n s k e z v e z e v nasprotju z naukom katoliške cerkve proglašé za ločljive.

Na Španskem so po raznih mestih veliki nemiri. Škof v Oviedo je dobil brezimno pismo, v katerem mu žugajo, da zažgo vse cerkve.

Ruski prestolonaslednik pride v Berlin, kjer ga sprejme nemški cesar.

Na Norveškem so za občinske volitve tudi ženske dobile volivno pravico. Prva taka volitev se je vršila v Kristijaniji, glavnem mestu Norvegije. Ženske volivke so s svojimi nepolitiškimi kandidati toliko dosegle, da so liberalci in radikalci izgubili skoro vse mandate.

Krüger je dobil obvestilo, da več vevlavlasi želi posredovati, če bi se Buri namesto s popolno neodvisnostjo hoteli zadovoljiti s samoupravo. Burski generali bodo ta predlog gotovo odbili, pa tudi Krügerju ni nič všeč. Burski vodje so se pred novim letom posvetovali o vojnem načrtu za letošnje leto. Namerava se prodirati v Natal preko Zmajevskih gora. Podjetje bo vodil Devet v zvezi z Botho. — Angleška vlada je zopet enkrat določila (!) kdaj mora biti končana vojska v Južni Afriki. Kitchenerju so naročili, da mora do konca marca vse delo biti pri kraju. Kaj si je pač ta mislil, ko je prebral to povelje? Da to ne bo šlo, dobro ve, ker je Burov vedno več, sposobnih angleških vojakov pa vedno manj. Za eno leto bo vsaj treba podaljšati ta skrajni rok.

Resen razpor se je pojavil med južnoameriškima republikama Argentinijo in Čile

Buri in Angleži. Angleži so doživeli zopet znaten poraz. Predno stražo kolone polkovnika Damanta je napadlo 800 Burov, ki so se polastili utrdbe, ki je obvladovala prostor, na katerem se je pomikala Damantova kolona in angleška artilerija. Polkovnik Damant je skušal z eno eskadro zapreti Burom pot na višino, a Buri so bili prvi na višini in so otvorili strahovit ogenj na Angleže. Polkovnik Damant se je s svojimi ljudmi boril toliko časa, dokler ni zgubil razven štirih vse može, ki jih je poslal na višavo proti Burom. Angleži imajo 3 častnike in 29 moških mrtvih, 5 častnikov in

Ob novem letu.

Poslala spet je božja moč
na zemljo trudno sveto noč,
spev angeljski se spet razlega,
pekel spet v jezi, strahu bega.

Saj se rodi na svet Gospod,
da grešni reši zemski rod,
da dvigne spet v nebo mu želje,
da dá mu mir, mu dá veselje.

In leto staro spet v nebo
je pred Boga poročat šlo,
o teku svojem in trpljenju,
o ljudstev zemlje hrepenenju.

A razveselil se Gospod
ni, ko je slišal njega pot,
ko čul, da vlada le krivica
in se tepta, mori pravica.

Ko čul, da rod sovraži rod,
zatira ga, duši povsod,
da brat se zoper brata dviga,
sovraži smrtno in mori ga . . .

In vstvaril leto je novó,
ki naj vodilo bi zemljó
v ljubezni in pravici, miru,
privedlo k sreče srčne viru . . .

In zopet se o polnoči
nebo v svetlobi zaiskri —
in z oljčno vejo v roki sveto
priplava z néba novo leto.

In angeljev nešteti zbor
ž njim zapusti nebeški dvor,
da blagoslov na vse rosili,
vsem srečo, mir bi v srca lili . . .

Li svet bo blagoslov umel,
se za pravico bo ogrel?
in mir, ki so ga zaželela,
ga srca bodo li sprejela?

Generoz Maver.

35 mož ranjenih. Nekaj časa potem se je ostanku Damantove kolone posrečilo, priboriti si zopet utrdnico. Na pomoč je prišla kolona angleškega polkovnika Remingtona, ki je zasledovala Bure in jih pet ujela. Na bojišču so Buri pustili 6 mož. Tudi na raznih drugih krajih so se Buri srdito spoprijeli z Angleži.

Dopisi.

Iz Trzina. 24. dec. 1901. Sprejmi, predragi Domoljubček, takoj sedaj ob začetku novega leta iskren pozdrav in sporoči svojim mnogoštevilnim bralcem, da smo imeli v Trzinu na kvaterno nedeljo, to je bilo 3 dni pred Božičem — novo mašo. Da, novo mašo in to po zimi in pred prazniki! Zdelo se nam je ta izredna slovesnost kakor neka prav lepa priprava na sveti božični dan, saj se tudi pri vsaki najsvetejši daritvi tako rekoč iznova rodi božje Dete v rokah duhovnikovih. In roke č. g. novomašnika P. Pija Žankarja so bile tako srečne, da so se prvič dotaknile telesa Gospodovega... Bali smo se zameta ali prav grdega vremena in vendar nam je nebo prizaneslo, da se je vse v najlepšem redu izvršilo. Cerkev je bila prav okusno okrašena. Najbolj je dopadal meni — pa drugim mislim tudi — velik lesteneč ali luster v sredi cerkve pa ne iz blestajočih kristalnih kamenčkov ali celo iz zlata, ampak kar z roko iz listov in cvetic umetno narejen. Kaj si vse izmislili kmečko dekle, pa pravijo, da niso brihtne! Na kor smo pa postavili velik harmonij in mengiške cerkvene pevce in pevke okrog njega. To vam je bilo petje! Kajpada vse v pravem cerkenem duhu. Gnječa v cerkvi, če tudi ni majhna in sedaj še brez klopi, je bila pa tolika, da se je pri darovanji, ki je bilo za cerkvene potrebe, zagojzdilo, da vsi še na vrsto niso mogli. V Mengšu ob 10. je bilo pa skoro prazno. Ljudje so si mislili: nova maša je nekaj posebnega in ta se ne sme opustiti, če bi bilo treba tudi tako daleč iti, da bi se podplati raztrgali.

Končana je sedaj ta lepa slovesnost, a nam je še bolj poživila srčno željo po lastnem duhovniku, za katerega moledvamo že dolgo časa. Č. g. P. Pija smo dali iz svoje srede, naj bi kmalu dobili tu j e g a, ki bi pa postal naš gospod!

Iz Ihana. — Pri nas v marsikaterem oziru nismo zadnji! Kako malo prostora ima pri nas liberalizem, se je pokazalo zlasti dne 12. septembra t. l. pri deželno-zborskih volitvah. Samo dva glasova sta se oddala liberalnemu kandidatu, vsi drugi pa našemu vrlemu katoliško narodnemu poslancu g. Mejaču. Vsa čast katoliško-narodnim možem!

Pa tudi duhovno življenje se je začelo razvijati med nami. Na opomin župnika se je pri nas vpeljal glasno češčenje Jezusa v sv. R. T. Vsako

nedeljo nas je večje število. Bog blagoslovi in pomnoži začeto gorečnost!

Kdor je letošnje leto obiskal našo prijazno farno cerkvico, je z veseljem lahko opazil, kako se je v prednjem delu prenovila; klopi so odstranjene, tlak je nov, zlasti pa nas prekrasna nova obhajilna miza spodbada k pobožnejšemu življenju. Vse to pa so cmislili naš duhovni pastir vkljub nepotrebnemu nasprotovanju od gotovih strani.

Zato vsa čast in hvala našemu vrlemu in zaslužnemu g. župniku Frančišku Mekincu za krasno prenovljenje naše farne cerkve!

Iz Podkrajja na Vipavskem dne 16/12. Liberalen župan obsojen. Na Vipavskem hočejo v zadnjem času nekateri liberalni župani postati na vsak način »slaveni« in sicer s tem, da napadejo svoje župnike po liberalnih časopisih in z besedo po gostilnah.

Toda na ta način zgubivajo dan za dnevom še tisto peščico lahkovernih pristašev, ki mislijo, da je vse res, kar pride iz liberalnih ust. Kar pa je trezno mislečih ljudi, se pa s studom obračajo od te divje gonje zoper duhovne.

Tudi podkrajski župan, Gregor Trkman, je upal »slaven« postati. Morebiti se je hotel zncsiti nad svojim župnikom, Antonom Mezegom, ki mu je pri več volitvah tako temeljito prekrizal račun. Zraven si je tudi lahko mislil: ako župnika uničim, bo udarjena vsa klerikalna stranka. Torej po župniku!

V neki liberalni gostilni v Podkrajju je namreč on marsikaj govoril pred svojimi vernimi bratci ki so bili deloma iz drugih škofij. Vsi so mu prikimavali, izvzemši enega, ki je zaveden župan, pa ne liberalen kimovec.

Med drugimi »duhovitostmi« je tudi rekel župan Trkman: »Jaz sem dal svojemu župniku 100 fl. za sv. maše po + svojem očetu Matevžu. Toda župnik jih je naprej dal po 60 kr. On je kupčeval z nekravo daritvijo in je imel 40 fl. »kščfta«.

Ko je župnik slučajno zvedel to grdo obrekovanje, naperil je po svojem zastopniku g. dr. Jančku Brejcu tožbo zoper župana Trkmana, in to tem bolj, ker se je letos po Vipavskem govorilo in celo agitiralo s tem, da duhovniki prodajajo sveti zakrament.

Obravnava, ki je bila v Vipavi dne 12. dec. je dognala, da je Trkman grdo obrekoval svojega župnika. Kajti župnikov zastopnik, dr. Brejce, je predložil potrdilo od preč. knezoškofijstva ljubljanskega, da je prejelo 50 fl. za 50 sv. maš po + Matevžu Trkmanu. Župnik Anton Mezeg pa je dokazoval na podlagi oznanilne knjige in zapisnika sv. maš, da je sam opravil drugih 50 sv. maš po + Matevžu Trkmanu. Torej na kako kupčijo s sv. mašami niti misliti ni.

Za to grdo obrekovanje, torej za ta »slavni« čin, je bil Trkman obsojen v denarno kazen 60 K, oziroma 6 dni zapora. Da je dobil primeroma tako majhno kazen, je vzrok to, ker je bil to pot prvič obsojen. . .

Seveda tudi sodnijske stroške bo moral poravnati, ki niso ravno majhni.

Ljudje pa, ki so zvedeli za to obsodbo, so rekli: »Kdor drugemu jamo koplje, sam v vanjo pade.«

Ribniški novičar. Prvo adventno nedeljo se je v Laščah ustanovila Marijina družba za dekleta. Pre svetli knezoškof sami so počastili našo faro in so vsprejeli nad 120 deklet v družbo. Ista slovesnost obhajala se je na Brezmadežno Spočetje v Ribnici. Milostni prelat, generalni vikarij Flis, je sprejel nad 50 mladeničev in nad 200 deklet v Marijino družbo. Dal Bog, da bi ta prelepa družba donášala obilno sadu za večnost, pa tudi za časnost. Koliko lahko koristi gospodarstvu in občinam, bi nam lahko povedali očetje nečimernih hčera in zapravljivih sinov in župani, ki imajo razuzdano mladino v svojih občinah, katera s svojimi otroci naj stara leta »gmajno« pada.

Nesrečen teden. Drugi adventni teden bomo črno zaznamovali v pratiki. V ponedeljek pokopali so na Gori neko mater, ki je šla prejšnji teden obiskat svoje v Travno goro, na potu proti domu pa je zmrznila. Na Jurjevici se je obesil 15letni hlapček Jože Žlindra. Bil je na sumu neke tatvine, katero jo orožniku tudi obstal; ko odide orožnik, gre nesrečnik na kozolec in se obesi. Zdi se mi, da ga je pajdaštvo z nekim tatinskim dečkom privedlo do tako žalostnega konca. Stariši varujte iz prve mladosti svoje otroke slabe tovarišije, od tod izhaja navadno vse zlo.

V Ribnici je občinski revež Urban Lovšin v nekem hlevu izdihnil neprevideno svojo pijano dušo. Pokopavali so prejšnji dan nekega reveža iz občinske hiralnice, dobili so nekaj denarja in so poganjali dolgo v noč žgani strup skozi grlo. Ko bi se kaj takega zgodilo v konsumu, koliko vrišča in hrupa bi bilo, če se zgodi pri liberalcu, je pa vse v redu. Tavčar je pravil na Dunaju, da so dnhovniki krivi, da je Slovence zabiti. Pri nas te besede prav lahko na vago denemo in spoznamo, koliko odvagajo. Pred cerkvijo je namreč šnopsarija, kamor hodijo šnopsarji se pripravljat na službo božjo, seveda pripravljajo se tako dolgo, da v cerkvi že mine del maše in pridiga. Da jim ni predolgočasno to pripravljanje, jim pa hišni oče prebirajo »Rodoljuba«. Postavimo skupaj poslušalce tega »očeta« z poslušalci v cerkvi, pa bomo videli, kdo dela za probujo, kdo pa za pobudalenje; kaj menite očka, kateri bi bili bolj pametni in trezni? Poskusite in poročajte Tavčarju!

V Mali gori zadela je nesreča gospodarja Henigmana iz Goriče vasi. Vihar je podrl več smerek, katere je bilo treba spraviti iz gozda. Pri žaganju se je neko deblo dvignilo in moža vrglo kvišku, da se je potem pri padcu prav težko poškodoval, vendar je upanje, da okreva, kar dobri družini iz srca želimo.

Oni teden pred božičem imel je pa nesrečno vožnjo neki tovornik v Strugah. Voda je izstopila in preplavila cesto, zato je vozil po tistem kamenitem struškem »ajzenponu« svojih 700 litrov vina in je zvrnil tako nesrečno, da bi ga skoraj ubilo in sme biti vesel, da je še živ, četudi so se sodje razbili.

Ej ti Stružanje niso evangelijski možje; prosijo pa nič ne dobe, trkajo in noče se jim odpreti. Prosil so že zdavnaj za pomoč zoper povodenj, toda do zdaj še zastoj. Ko bi se bili pri deželnem odboru bolj podvizali, bi mož ne bil vina zvrnil in pošto bi morda tudi že imeli; meni se zdi, da zdaj ugibajo, na kak način bi jo ekspedirali v Struge, ali po kolesih ali pa po barki. No, najbrže gospodje v Ljubljani ne verjamejo, da bi mogla v Suhi krajini povodenj biti, kjer ni v lepem vremenu nobene vode videti. Pa bom že jaz g. Jakliča naprosil, naj jim dopove, njemu bodo vsaj verjeli, ker je tukajšni domačin.

Tam v bajtah so pa tiči. V bajtah t. j. v Dragi so ovadili svojega gospoda župnika, češ da je zaničeval sv. križ. Res je stvar vsa tuhu ono iz misljena, vendar je bil pozvan župnik že pred preiskovalnega sodnika v Kočevje in utegne se zgoditi, da bo imel v Novem mestu Helda za soseda. Prav ginljiv je bil trenutek, ko mu je sodnik »doli bral«, kako mora kristjan sv. Križ spoštovati. Kaj menite, kdo je bil bolj potreben tistega poduka, ali župnik ali sodnik?

Novi čarjeve zadrege. Kakor občinskemu odborniku Predoviču, tako tudi meni žilica ne da, da bi svojim prijateljem ne naznanil svojih težav. Pri liberalcih uživam splošno zaničevanje, jezili so se na-me pri županskih volitvah v Ribnici vpričo vladnega komisarja. V Sodražici se je neki možič znašal radi mene nad »Domoljubom«, neki mož postave pa je v svoji jezici pozabil celo vse paragrafe in rekel, da bi bilo treba mene ustreliti. Zapel mi je tisto:

En jager perjaga,
kaj mi pomaga,
'na tička nasprot' leti,
ustrelil jo bom.

Toda kaj pomaga, ko pa novičar ni tička, ampak tiček, pa še tak, da se ga streljati ne sme; pravijo namreč, da je prav koristen, ker pobira mrčes in golazen po liberalnem grmovju.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Slavno uredništvo, blagovoli tudi enkrat iz našega kraja sp rejati nek

vrstic v predala nam tako ljubega in dragega »Domoljuba«; saj je »Domoljub« tudi pri nas ob okrajni slovensko nemški meji precej razširjen. Bralno društvo naše ga samo ima 10 iztisov. Danes vam hočemo najprej popisati velepomembno versko zadevo, kako se je namreč pri nas obhajal sv. misijon. Naj Vam še povemo, da naša župnija šteje okroglo 2600 duš. Meji sicer ob nemško mejo, vendar nimamo niti enega Nemca. Zato je pa tudi ljudstvo verno in narodno. Da je verno, pokazalo je zlasti ob sv. misijonu, ki se je obhajal od 13—22 decembra 1901. Da je narodno naše ljudstvo, kaže posebnost, da ima bralno društvo 220 udov, da v našo župnijo prihaja 100 iztisov »Slov. Gospodarja« in okoli 130 iztisov »Našega Doma« »Rodoljupa« in »Naroda« ne poznamo. Toda vrnimo se k sv. misijonu. Vodili so ga preč. gg. misijonarji od sv. Jožefa pri Mariboru. Ljudstvo naše je vsak dan po trikrat prenapolnilo okoli 2000 ljudi obsegajočo farno cerkev. S čudovitim zanimanjem je sledilo vsaki pridigi. Spovednice so bile oblegane od 1 ure zjutraj do 8 ure zvečer. Ne vemo, da bi kdo ne bil opravil sv. misijonske spovedi. Ves čas sv. misijona je počivalo vsako brezpotrebno delo, bili so sami prazniki. Zadnji dan sv. misijona je bilo občno, slovesno sv. obhajilo. Vsi župljani, razven onih, ki so čuvali dom, so se zbrali pri mizi Gospodovi, ter prejeli iz rok svojih dušnih pastirjev sv. obhajilo. O kako ginljivo je bilo videti, ko sta mož iz žena skupno poklekovala pred obhajilno mizo in skupno prejela presv. R. Telo. Nad vse vspodbudljivo je pa bilo, da je naše vrlo, narodno, odločno katoliško učitelstvo, ki šteje šestero moči, prejelo skupno Najsvetejši zakrament. In ker učitelstvo tako složno deluje s cerkvijo, zato je pa tudi župnija tako vzorno vladana. Učitelji in duhovniki so eno. Dasi je n. pr. bil sv. misijon med šolskim časom, vendar so naši gg. učitelji k vsaki pridigi sami pripeljali vse šolske otroke in vse učiteljske moči so se vdeležile vsake pridige. Vsi vrani kličemo čč. gg. misijonarjem in preč. g. župniku: Tisočera hvala in zahvala za sv. misijon!¹⁾

Slap pri Vipavi. Dragi »Domoljub«, naznani svojim bravcem, da nas je zapustil naš ljubljani in obče spoštovani dušni pastir, g. kurat Valentin Klobus, in se preselil na novo službo v Mavčiče. Služboval je tukaj nad 12 let.

Izreči mu moramo srčno zahvalo — za njegovo vseskozi hvale vredno in požrtvovalno službovanje, kajti bil je res vzgled pravega dušnega pastirja, dasiravno je moral prestati marsikatero bridko uro. Zlasti zato, ker ni bil prijatelj liberalnih listov, temveč je ljudi svaril pred naročanjem in branjem teh umazanih časnikov.

¹⁾ Prosimo, le večkrat se oglasite!

Hvala mu zato stoterna, Bog mu bo plačnik za ves trud in za neustrašeno izvrševanje težavnega dušnega pastirstva!

Sedajnim njegovim župljanom pa kličemo: Poslušajte ga, ubogajte ga in ravnajte se po njegovih navodilih, pa boste časno in večno srečni!

Slovenski novičar.

Prošnja! Potrpljenja in odpusčenja prosi upravnništvo „Domoljuba“ za prvo številko lista. Naznani se mu je namreč toliko sprememb v razpošiljanji, in to šele zadnji čas, da ni mogoče takoj ustreči.

Katoliško-narodni klub kranjskih deželnih poslancev se je konstituiral in je izvolil svojim načelnikom dr. Ivana Šusteršiča. S tem je dal zaslužno priznanje možu, kateri je nevpogljivo prenašal najtrpkejše udarce od nasprotne strani in stal vsikdar odločno v prvi vrsti bojevnikov za katoliško narodno stvar. Nasprotniki vidijo iz tega, da s svojimi napadi ne opravijo ničesa. Upamo, da bo katoliško narodna delegacija v deželnem zboru, kakor njen načelnik, trdno in neomajno stala na braniku, složna med sabo in odločna proti nasprotniku.

Deželni zbor kranjski je imel 30 dec. svojo sejo. Po pozdravu gospoda deželnega predsednika in deželnega glavarja so novoizvoljeni poslanci storili obljubo in je bilo odobreno pobiranje doklad za leto 1902. Pri tej priliki je poslanec dr. Šusteršič imenom katoliško-narodne stranke izjavil, da katoliško-narodna stranka nima zaupanja do večine deželnega odbora, ker ni ugovarjal nezaslišanim besedam deželnega odbornika dr. Tavčarja, s katerimi je o priliki volitev agitiral: „Liberalcem groš, klerikalcem knof“, radi imenovanj v cestne odbore, v okrajne šolske svete i. dr. Ako pregledamo šest let nazaj, vidimo, da je ta deželni odbor nekako pristranako postopal. Stranka bode sicer glasovala za provizorij, ker upa, da se še razmere spremene, ako bode pa prisiljena, šla bode na najstrožjo pot opozicije. Dr. Šusteršič je dejal, da je bila zgorajšnja izjava Tavčarjeva sramotna predrznost, kar je vzbudilo strahovit hrup pri liberalcih. Vpili so, naj dr. Šusteršič svoje besede prekličie, naši poslanci so krepko pritrjevali in ploskali. Na liberalce so gromeli klici: »Dr. Tavčar naj prekličie!« Dr. Tavčar je razburjen jako nerodno odgovarjal in zagovarjal strankarstvo večine. Tavčarju je prišel na pomoč tudi Hribar, ki je bil pa še bolj neroden, nego Tavčar. Naši poslanci so jim vrlo odgovarjali. Debate se je udeležil tudi deželni predsednik baron Hein, ki je odgo-

varjal na dr. Šusteršičevo trditve, da se deželni odbor nekako prezira od strani vlade, ker se mu ne da prilike, da bi redno rešil svoje proračune. Dr. Šusteršič nobenemu ni ostal odgovora dolžan. Koncem se je staval deželni poslanec baron Schwegel predlog za prispevek k cesti Podrošt - Podbrdo, na kar je deželni glavar sejo zaključil. Seja se je nadaljevala ob 3. uri. Dr. Šusteršič s tovariši je vložil interpelacijo, s katero vprašuje vlado, zakaj doslej ni bila pripuščena deputacija kranjskega deželnega zbora v zadevi vseučilišča v Ljubljani k cesarju.

Lurška voda. Podpisani naznanja, da za nekaj časa ne more postreči z lurško vodo. Kadar mu bo to zopet mogoče, se bo objavilo v časopisih. — Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

Župnija Ihan je podeljena č. g. Avg. Turku, župniku na Koroški Beli.

Kanonično vmeščen je bil na župnijo Ma v č i č e č. gosp. Val. Klobus, dosedaj kurat na Slapu.

Umril je 24. dec. zjutraj ob 1, 6 uri g. Josip Novak, župnik v Žalini. Prejšnji četrtek ga je nenadoma zadela kap. Vsa zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Zavedel se je le toliko, da je bil previden s sv. zakramenti za umirajoče. Umril je v najlepših letih. Rojen je bil leta 1860. v Št. Gotardu, v duhovnika posvečen leta 1884. Bil je blagega in plemenitega značaja, zvest svojemu vzvišenemu poklicu, goreče vnet za čast božjo. Ljudstvo mu je bilo povsod, koder je služboval, odkritosrčno udano kot dobremu in iskrenemu dušnemu pastirju. Bog daj večni mir in pokoj njegovi blagi duši!

† **P. Oton Einspieler**, vikar in lektor, je nenadoma umrl 19. decembra v Kostanjevici pri Gorici. Bil je rojen 10. aprila 1859 v Svečah na Koroškem in je v tesnem sorodstvu z odličnimi koroškimi Einspielerji. Vstopil je v frančiškanski red 22. avgusta 1880. po prvem letu bogoslovja, katero je izvršil na univerzi v Inomostu, obljubo je storil 23. avgusta 1884, bil v mašnika posvečen 14. septembra 1884. in je bil takoj poslan na Kostanjevico, kjer je opravljal do svoje smrti službo gimnazijskega lektorja za zgodovino, filozofijo in pozneje tudi za veronauk, bil špirtual klerikom, ki so ga ljubili radi njegove krotkosti in ljubeznivosti kakor očeta. Zadnji dve leti je bil tudi vikar samostana. Vestno je opravljal svoje dolžnosti na prižnici, v spovednici in v šoli; mladina mu je bila zelo pri srcu in trudil se je, da ji vcepi ne le prave pobožnosti, marveč tudi temeljite vednosti. Provincija mnogo zgubi ž njim. Naj v miru počiva!

Nadvojvodinja Elizabeta na Bledu. Nadvojvodinja Elizabeta pride po svoji poroki s princem O. Windischgrätzem, ki se bo vršila 26. ali 27. jan. prih. leta, za osem dni s svojim soprogom na Bled, ter bode

stanovala v Windischgrätzevi vili. Nato bodeta novoporočenca odpotovala v Italijo, nakar pride princ O. Windischgrätz za dve leti v praško garnizijo.

† **Jezuit o. Franc Sajovic**, ki se je nedavno v Travnik v Bosni preselil, je ondi 17. m. m. previden s poslednjim oljem umrl. Blagi pokojnik je bil rojen v Št. Juriju pri Kranju 4. avgusta l. 1834. V jezuitski red je vstopil dné 30. oktobra 1867. Kdo bi si bil mislil pri njegovem odhodu iz Ljubljane, da bo tako naglo preminul! Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v najboljšem spominu. Svetila mu večna luč!

Pr ktični kurz o mlekarstvu. V vasi Savici pri Bohinjski Bistrici vršil se bo od 13. januarja do 24. marca 1902. l. praktični kurz o mlekarstvu, maslarstvu in sirarstvu. Mladičji, ki se žele udeležiti tega pouka, naj se zglase do 6. januarja pri dežel. odboru v Ljubljani s prošnjami za sprejem, katerim naj pridenejo spričevalo občinskega županstva o poštenem vedenju in o dosejanju delovanju v kmetijstvu sploh. Prednost imeli bodo pri odločevanju sprejema oni, ki so že deloma delali v tej stroki.

Mrtva najdena. Z Vrha pri Vinici se javlja: Dne 2. decembra 1901. ob 8. uri zjutraj so našli mrtvo Katarino Mukavec iz Selca hišna št. 33 župnije vrhovške v neki dragi pod kalom ali lužo vasi Gorice. Vračala se je proti svojemu domu zvečer, dne 1. decembra z Vrha od svoje hčere, zgrešila pot, zašla v neko dražico, kjer sta jo mrtvo našli njeni dve hčeri: Katarina omožena Kobe in Mare.

Kletarski tečaji. Kletarstvo je na Kranjskem, osobito pa na Dolenjskem še vedno jako zanemarjena stroka. Kmetovalci imajo večinoma le z nizkimi vini opraviti, katerih trpežnost je vzlasti letos radi lanske slabe letine jako dvomljiva, ako ž njimi pravilno ne ravnajo. Nobeden napreden in pameten kmetovalec ali vinski trgovec ne bi smel zamuditi prilike, da se izuči v umnem kletarstvu. Posebno ugodna prilika nudi se mu sedaj v tem oziru pri državnih vzorni kleti v Rudolfovem, kjer se prirejajo trodnevni teoretični in praktični kletarski tečaji, pri katerih se lahko v vsem potrebnem temeljito izuči. En tak tečaj vršil se je meseca decembra, prihodnji bode se pa vršil v drugi polovici meseca januarja. Kdor se ga misli vdeležiti, naj se nemudoma zglesi (najpozneje do 10. januarja) pri tehničnem vodstvu državnih vinskih zadev v Rudolfovem. Ako bode zadostno število vdeležencev, vršil se bode en tečaj še meseca februarja. Naše gospodarje opominjamo na ta, zanje prekoristen poduk.

Dekan Koblar in hranilna knjižica. „Slovenski Narod“ je nedavno širokoustno poročal o neki hra-

nilni knjižici, katera je bila svoj čas podarjena g. dekanu Koblarju, kakor o kakem zločinu, in je klical sodišče in državno pravdnitvo na pomoč ter je končno obvestil občinstvo, da bo dne 27. pr. m. grozna sodba o Koblarju, pri kateri bo dr. Tavčar kazal svojo juridično modrost. No, razprava se je vršila 27. in 28. pr. m. in dognalo se je, da je Tereza Eržena že več kot en teden poprej, predno je z g. dekanom Koblarjem sploh govorila, izjavila različnim pričam, da oporoke noče delati in da se notarju in dr. noče zaupati, marveč dekanu, ker samo njemu verjame, in da je potem v resnici dala dekana poklicati ter mu izročila dotično knjižico s pristavkom, da mu jo izroči med živimi. Potem je določila gotove dobrodne namene, za katere naj g. dekan Koblar uporabi na knjižico naloženi denar. Vsled tega je tukajšnje sodišče po dr. Tavčarju zastopano tožbo zavrnilo in tožnika Martina Eržena obsodilo v plačilo strškov. Iz tega sledi, da je dosti bolje, če »Narod« v bodoče opusti reklamo za dr. Tavčarjeve tožbe toliko časa, dokler niso — dobljene.

Električna razsvetljava v Postojini se je otvorila v soboto 21. decembra zvečer. Z otvoritvijo ulične razsvetlave trga pa še ni dovršena vsa električna naprava; v postojinski jami se delo nadaljuje.

Ponesrečila se je na sv. Štefana dan iz cerkve v Smihelu pri Novem mestu gredé 84letna Marija Bučar iz Gotenic. Padla je s 50 m. visokega brega v narasli Težki potok in bila takoj mrtva.

„**Slomškova učiteljska zveza**“, ki se je ustanovila na II. slov. katoliškem shodu, je dne 29. decembra imela svoj občni zbor, ki se je ob navzočnosti mnogobrojnih zavednih katoliških učiteljev in učiteljic vsestransko dobro obnesel. Na predvečer je bil v dvorani „Katol. Doma“ zabavni večer, ki je bil tako dobro obiskan, in se je tako lepo izvršil, kakor že dolgo ne kak večer v tej dvorani. Vse to kaže, kako priljubljena in cenjena je »Slomškova zveza«. Bog jo živi!

Pet glav goveje živine zadušilo se je pred kratkim po noči pri »starem Boščečevem« v Klečah. Mož je nesel zvečer goreč pepel iz peči v hlev in ga zakopal v hlevu v gnoj. V dimu se je ponoči zadušilo pet govedi. Konja so našli pri hlevnih vratih na pol mrtvega.

Živ zgorel. Iz Vitanja se poroča o naslednji grozni nesreči: O emletni deček obč. svetnika Pavl Tišler je sedel zvečer doma pri mizi in pisal šolsko nalogo. Nakrat se je razletela petrolejska svetilka in goreči petrolej se je vлил po telesu ubozega dečka. Na dečkove klice so prihiteli domači in so skušali udušiti ogenj. Pri gašenju se je vnela obleka tudi dečkovi sestri, ki je z go-

rečo obleko letela na cesto, kjer ji je ogenj pogasila gospa Jaklin. Deklica je dobila težke rane, deček pa je v pol uri vsled opeklin umrl.

Mož in žena zadušila. V Predosljih so našli Andreja vulgo Brezarja in njegovo ženo v sobi mrtva. Udušil ju je dim, ki ga je povzročila tleča se obleka pri peči. Mož je ležal na tleh pri vratih, žena pa v sobi. Poginilo je tudi deset kokoši in en maček.

Vodovod v Toplicah ter cesta Straža Toplice. Iz Toplic na Dolenjskem se nam poroča, da je dograja vodovoda zagotovljena vsled veledušnega daru gresv. g. kneza Karola Auersperga 6000 K. Z gradbo se prične v zgodnji pomladi. Proračun znaša 24.000 K. Istodobno se začne tudi prelagati cesta iz Straže v Toplice. Če se to oboje izvrši, se bodo gotovo Toplice povzdignile.

Premije za posle. Premije iz cesar Franc Jožefovega zaklada za kmečke posle v znesku 20 K so dobili od 46 prosilcev ti-le posli: Mar. Markun v Podbrezjah (53 let), Jos. Bračič v Jelič. Vrhu (21 l.), Jan. Zdešar v Seniči (46 let), Mih. Šmenc na Brdu (43 let), Terezija Kropivšek v Motniku (42 let), Mar. Bonča v Planini (42 let), Ivan Geržina v Postojini (41 let), Mat. Stankovič v Metliki (40 let), Marija Žerovnik v Zbiljah (40 let), in Jos. Odlazek v Rakovniku (40 let).

Velika škoda pri zgradbi vipavske železnice. V poskušnem predoru pri Dornbergu se je udrlo kakih 50 000 kubičnih metrov sveta. Računajoč meter po 80 kr., znaša škoda do 40.000 glđ.

Skrivna najdba. V Zburah pri Šmarjeti je našel posestnikov sin Anderlič v nekem vinogradu pol metra globoko v zemlji človeško okostje in dve človeški glavi. Okostje je ležalo kakih 35 let v zemlji, glavi pa še dalje. Sumi se, da so to ostanki kaznivega dejanja.

Elektrarno ustanove na desnem savskem bregu nasproti žel. postaji v Zagorju za razsvetlavo Zagorja, Trbovelj, Hrastrnika ter ondotnih podjetij.

Novo društvo. V Ustji se je osnovalo »Katoliško izobraževalno društvo«.

Naklada na pivo. Osrednja vlada je naročila vsem deželnim odborom, naj občinam ne dovolijo višje naklade na pivo, nego po 2 kroni od hektolitra. Vlada je sklenila, da odkloni vsako višjo naklado na pivo. To se je bržčas zato zgodilo, ker hoče vlada z ozirom na slabe deželne finance dovoliti deželam višjo naklado na pivo.

Franciča, katerega so prijeli v Ameriki in katerega sumijo, da je umoril svojo ženo, so že pripeljali na Kranjsko in se sedaj nahaja v novomeških zaporih, kjer čaka porotne sodbe.

Družinska pratika za leto 1902 je ravnokar izšla v še lepši izvršitvi in z mikavnejšo vsebino od

vlanske. Naročniki in braveli „Domoljubovi!“ **Zahtevajte pri trgovcih edino le „Družinsko pratio“,** katera se dobiva v trgovinah v mestih in na deželi.

Za vinogradnike. Prihodnjo pomlad morejo dobiti vinogradniki v posebnih ozira vrednih slučajih brezplačno, sicer pa proti plačilu cepiče in korenjake iz državnih trtnic. Dotičniki naj se v to svrhu oglase do 1. jan. pri svojem županstvu.

Drobtine.

Čudna stava. Pred kratkim je stavil na Dunaju v neki gostilni agent Josip Kröll pet litrov vina, da bo šel domov in da se bo doma obesil. Prijatelji so mislili, da se šali, in sprejeli so stavo. Ko je družba popila pet litrov vina, šel je Kröll domov in se je res obesil. Našli so ga mrtvega.

Tri otroke zagnala skozi okno. Žena črkostavca Marovickega v Hernalsu na Dunaju je pred kratkim vrgla svoje tri otroke z družega nadstropja skozi okno in potem še sama skočila za njimi. Dva otroka sta obležala na mestu mrtva, tretji otrok in žena sta pa nevarno ranjena. Vzrok: domači prepiri.

Zima na Španskem. Letos imajo na Španskem snega doli do Granade. Španci se tako hude zime ne morejo navaditi. V Madridu je mraza 7 stopin pod ničlo. Več oseb je zmrznilo.

Za smeh in kratek čas.

(V šoli.) Učitelj: „Tonček, kaj je Bog ustvaril šest dan najnazadnje?“ — (Tonček gleda, kako učitelj nase kaže): „Gospoda učitelja!“ — Učitelj nevoljen: „Človeka — ne pa mene!“

(Sam svoj.) A: „Prijatelj, v Parizu si bil, povej, kaj si tam doživel?“ — B: „Kar sem tam doživel, sem dobro plačal. Kdor pa hoče vedeti, kako je tam, pa naj se tje pelje!“

(Posebna zahvala.) Učitelj mesarici, ki mu je bila poslala klobas: „Prav lepo Vas zahvalim, mamica; klobase so bile prav dobre!“ — Ona: „O, za to zahvalite mojega moža, on je duša vseh klobas!“

(Pred sodiščem.) Sodnik: „Kako je to, da ste že, toliko pokradli?“ — Tat: „Zato, da bi na starost brez skrbi živel!“

(Draga žena.) Mož: „Že šesti vrček pijem, ker me moja ‚stara‘ zmeraj jezi. Človek bi res kmalu znorel če pomisli, koliko velja sitna žena!“

(Če se zdravnika za svet popraša v gostilni.) „Oh, gospod doktor, ravno prav, da Vas tukaj dobim! Vedno sem nahoden — kaj mi je storiti?“ — Zdravnik: „Robec vzemite in vseknite se!“ — Gost: „Ali to zadostuje?“ — Zdravnik: „Če eden ni dosti, pa vzemite dva!“

(Želja.) Radoveden sem, kako bi moral ravnati, da bi mi na grob napravili tak-le napis: „Ta, ki tukaj počiva, je dolgo živel, pa je mlad umrl.“

Pri bolniku

Zdravnik: „Kako vam je?“

Bolnik: „Jesti ne morem, gospod doktor.“

Zdravnik: „Kaj pa še?“

Bolnik: „In spati ne morem.“

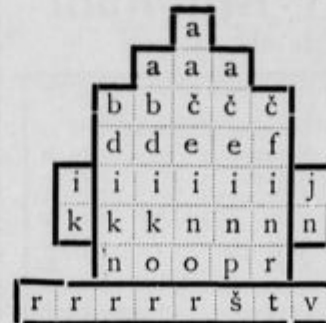
Zdravnik: „Še kaj?“

Bolnik: „Pa noge mi otekajo.“

Zdravnik: „No, to me ne skrbi.“

Bolnik: „Verjamem, gospod doktor! Če bi Vam noge otekale, bi tudi mene nič ne skrbelo.“

Kotel

Premešajte črke v tem kotlu tako, da bodo pomenil: 1) soglasnik, 2) vzvrtikov pomočnik, 3) vednji mož, 4) njegovo orodje, 5) Domoljubov dopisnik, 6) njegova shramba, 7) starosta naših deželnih poslancev, 8) moško ime. Srednje črke od zgoraj navzdol in v peti vrsti od leve na desno brane vam povedo dobrega znanca. Kdor prvi prav premeša, dobi za novo leto eno novo rešeto kot nagrado.

Besedni uganki.

I.

Z besedo dvozložno je vas imenovana, Po lepi Gorenjski prav dobro poznana; Če prvi zlog bereš pravilno nazaj, Vas gledaš, kjer blizo gorenjski je raj.

II.

Črkic šest pomeni Kar pač pomiluješ; Zdaj pa dve premeni, Vem, da to kaznuješ.

Rebus.

1. Ina
brez

2. 9
jst stol'2

Rešite v ugank v zadnji številki:

Besedna uganka.

R
R e n
Š i š k a
G o r i š k o
g r u š a
i g o
r a k
I n a
o k o
k r o n a

Reši uganko!

E n a đ b a.

Slana—Ana+oven+skala—Ala+Ita—ta+dom+ol+Judež—dež+brana—rana = Slovenski domoljub.

Rebus.

- a. Predor je veliko podjetje
b. Nadanje selo.
c. Vrhnika.

Vse so prav rešili: Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah, Jakob Kogovšek in Anton Jančič v Dravljah; Režika Golč, šivilja v Zagorici.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 16. januarja 1902 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani

od dne 23. dec. do dne 28. dec

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	20	Pšenična m. 100 kg.	28	50
„ „ II. „	1	—	Koruzna „ „	16	50
„ „ III. „	—	96	Ajdova „ „	29	—
Telečje meso „	1	10	Fitol. liter „	—	30
Prasičje „ sveže „	1	10	Grah. „ „	—	50
„ „ prek. „	1	40	Leča. „ „	—	20
Kostrunovo meso „	—	80	Kaša. „ „	—	20
Maslo „	2	40	Ričet. „ „	—	—
Surovo maslo „	2	—	Pšenica „ 100 kg	19	60
Mast prašičja „	1	50	RI „ „	15	—
Slanina sveta „	1	30	Jecmen „ „	18	60
„ „ prekajena „	1	60	Oves „ „	17	—
Salo „	1	30	Ajda „ „	15	—
Jajce, jedno „	—	8	Proso, belo. „	16	—
Mleko, liter „	—	20	„ „ navadno „	15	—
Smetana liter „	—	80	Koruzna „ „	14	—
Med „ kg	—	80	Krompir „ „	4	20
Krompir „ „	—	—	Drva, trda, sečenj	9	—
Putanec „	1	20	„ „ mehka „	5	—
Golob „	—	40	Seno, 100 kg „	7	—
Raca „	—	—	Slama „ „	6	—
Goa „	—	—	Stela „ „	—	—

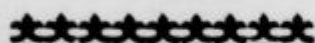
Loterijske srečke.

Dunaj, 21. decembra	72	66	16	53	2
Gradec, 21. decembra	33	78	84	1	71
Lina, 28. decembra	60	62	17	31	38
Trst, 28. decembra	17	22	6	19	2

467 Izjava. (1—1)

Jaz Janex Kervina, posestnik na Dobrovi h št. 1, izjavljam, da za svojo ženo Barbaro Kervina nisem več plačnik.

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoč
Katoliška tiskarna

Spodaj podpisani se uljudno priporočam prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu za vsa

kamnoseška dela,

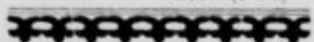
kakor: nagrobne spominike, cerkvena in stavbinska dela itd.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Finšgar,

kamnosešk

Škofja Loka, Spodnji trg 60.
466 (3—1)

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup.

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pot daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti. 434 (20—6)

Cena steklenici 1. glid 25 kr. = 2 K 50 h, po pošti 20 kr. = 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica polegstoječ: uradno registrov. varstveno znamko, na katero znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII. 1. Kaiserstrasse 73—78.

/ zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Elsässer, Sevodenj: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Jobst; Velšperk: J. Huth.

Denarni promet do 30. sept. 1901: Staaže vlog dne 30. sept. 1901:
K 17.006.531'88. K 7.263.956'34.

Ljudska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo
v Ljubljani, Kongresni trg 2. I. nadstr.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li njen zadružnik ali ne, in jih obrestuje po

4 1/2 0

brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek iz svojega.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 1. ure.

435 (5)